

ماهنامه دریانوردی زندگی در بنادر ایران

بنادر

سال ۳۶ | دوره جدید، شماره ۴۲ و ۴۴، پیاپی ۲۹۰-۲۹۱ | خرداد و تیر ۱۴۰۰
۱۳۲ صفحه | ۵۰ هزار تومان

گزارشی از بنادر نوشهر و فریدون کنار
و ظرفیت‌ها و توانمندی‌های آن

بندری برای تمام فصول

همراه با پرونده‌ای
برای روز جهانی دریانورد

نمادهای دریایی – ۸

چرا هیچ‌یک از شهرهای ساحلی ایران دارای نمادهای شهری فاخر نیستند؟

بررسی نمادهای شهری کشور سنگاپور – بندر سنگاپور

| محمد مونسان | عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی مالک اشتر|

اشاره همه‌ی شهرهای ساحلی بزرگ و مهم دنیا، ازجمله برخی کشورهای کوچک همسایه ایران، بدون استثنا، دارای یک یا چند نماد شهری معروف هستند که به‌عنوان مرکزیت یک مجموعه‌ی تفریحی و گردشگری بزرگ، ایفای نقش کرده و چهره‌ی شهرهای ساحلی را متحول کرده‌اند. متأسفانه هیچ‌یک از شهرهای ساحلی ما (نه در شمال و نه در جنوب کشور) دارای سازه‌های فاخر معروف و شناخته‌شده‌ی مهندسی به‌عنوان نماد شهری و جاذبه‌ی گردشگری نیستند. در این جابه‌منظور کمک به روشن‌تر شدن ذهن مدیران ارشد و مدیران استان‌های ساحلی کشور، سعی می‌کنیم برخی از این نمادهای معروف را معرفی کنیم. معتقدیم که برای ایجاد تحول در شهرهای ساحلی ایران و کم کردن فاصله با کشورهای همسایه، باید دیدگاه‌های مدرن مهندسی در مدیران ایرانی تقویت و دیدگاه‌های سنتی گذشته اصلاح شوند. همچنین برای نشان دادن قابلیت اجرا و امکان‌پذیری چنین طرح‌هایی، ابتدا به بررسی برخی کشورهای کوچک همسایه پرداخته‌ایم که از نظر وسعت، جمعیت و توانایی‌های طراحی و مهندسی در سطح پایین‌تری از ایران قرار دارند. در شماره‌های قبل به نمادهای شهری کشورهای کویت (شهر ساحلی کویت)، آذربایجان (شهر ساحلی باکو)، گرجستان (شهر ساحلی باتومی)، قطر (شهر ساحلی دوحه)، امارات متحده عربی (شهر بندری دبی)، اوکراین و مالزی (بندر کوالالامپور) پرداختیم. در این شماره به سراغ نمادهای فاخر کشور سنگاپور (بندر سنگاپور) می‌رویم.

آشنایی با سنگاپور

از سال ۱۸۲۴ تا ۱۹۶۳ میلادی، به غیر از سه سال در زمان جنگ جهانی دوم، یکی از مستعمرات بریتانیا بود. این کشور در سال ۱۹۴۲ که هنوز مستعمره بریتانیا بود، توسط ژاپن اشغال شد و نیروهای بریتانیایی مجبور به ترک آن شدند. وینستون چرچیل این رخداد را «بدترین فاجعه و بزرگ‌ترین تسلیم در تاریخ بریتانیا» نامید. سنگاپور پس از پایان جنگ در سال ۱۹۴۵ میلادی دوباره توسط نیروهای بریتانیایی اشغال شد. ۱۸ سال بعد در سال ۱۹۶۳ سنگاپور به‌عنوان عضوی از فدراسیون مالزی، استقلال خود را از بریتانیا به دست آورد. این کشور در نهایت دو سال بعد در سال ۱۹۶۵ از مالزی جدا شد و به این ترتیب

سنگاپور در مجمع‌الجزایر مالایی قرار داشته و پایتخت آن شهر سنگاپور است. این کشور در جنوب شبه‌جزیره مالایا واقع شده و کوچک‌ترین کشور جنوب شرقی آسیاست. سنگاپور، جزیره‌ای با مساحت ۷۲۲ کیلومتر مربع، کمی کوچک‌تر از شهر تهران و برابر با نصف جزیره قشم (با مساحت ۱۵۰۰ کیلومتر مربع) است؛ یعنی مساحت جزیره قشم به‌تنهایی دو برابر کشور سنگاپور است. پیش از حضور کشورهای اروپایی در منطقه، منطقه‌ای که امروزه به‌عنوان سنگاپور شناخته می‌شود، فقط منطقه‌ی ماهیگیری مالایی در رودخانه سنگاپور بود. سنگاپور

جمهوری سنگاپور شکل گرفت.

سنگاپور از زمان استقلال تاکنون به یکی از پرتزددترین کشورهای جهان تبدیل شده و امروزه یکی از پرتزددترین بندرهای دنیا به حساب می‌آید. این کشور همچنین از لحاظ ذخایر معدنی کشوری فقیر، اما اقتصاد آن که متکی بر بخش خدمات، گردشگری و صنعت است، رشد و شکوفایی فراوانی داشته و این کشور را به یکی از ثروتمندترین مناطق دنیا تبدیل کرده است؛ به‌نحوی که هم‌اکنون چهارمین مرکز اقتصادی بزرگ دنیا و سومین مرکز بزرگ پالایش نفت در دنیا به شمار می‌آید، بدون این‌که خود قطره‌ای منابع فسیلی داشته باشد! سنگاپور در سطح جهانی در برخی بخش‌های صنعتی و تجاری سرآمد است یا جزء بهترین‌هاست. برای نمونه این کشور سومین مرکز بازار تبادل ارز خارجی، سومین مرکز اقتصادی جهان، سومین مرکز پالایش و تجارت نفت، بزرگ‌ترین تولیدکننده‌ی تاسیسات نفتی و یکی از بزرگ‌ترین مراکز تعمیر کشتی و بهترین مرکز لجستیک جهان محسوب می‌شود. سنگاپور دومین سرمایه‌گذار بزرگ خارجی در هند است. این کشور چهاردهمین صادرکننده و پانزدهمین واردکننده‌ی دنیا به شمار می‌رود. سنگاپور در سال‌های اخیر به‌طور روزافزونی به‌عنوان یکی از گریزگاه‌های مالیاتی جهان شناخته شده است، چون ثروتمندان دنیا در این کشور ملزم به پرداخت مالیات شخصی بالایی نیستند و درآمدهای خارجی در این کشور از مالیات معاف است. برای نمونه می‌توان به برت بلندی (میلیارد استرالیایی) و ادواردو ساورین (میلیارد آمریکایی) که از موسسان فیس‌بوک است اشاره کرد که به ترتیب در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۲ به سنگاپور نقل مکان کرده‌اند. در آگوست ۲۰۱۶ روزنامه «استریت تایمز» گزارش داد که اندونزی تصمیم گرفته دو جزیره خود را به گریزگاه مالیاتی تبدیل کند تا سرمایه‌های ازدست‌رفته‌ی خود را از سنگاپور به کشور بازگرداند. سنگاپور یکی از گران‌ترین کشورهای دنیاست و بیشترین شمار میلیونر را دارد، به‌طوری که از میان هر شش خانوار سنگاپوری، یک خانوار سرمایه‌ای بیش از یک میلیون دلار آمریکا به‌صورت نقدی دارد.

صنعت گردشگری، یکی از منابع عمده درآمد سنگاپور است. جاذبه‌های طبیعی فراوان، مراکز مدرن گردشگری، تنوع قومی، استفاده از زبان انگلیسی به‌عنوان یکی از زبان‌های اصلی و شبکه حمل‌ونقل گسترده و کارآمد، ازجمله دلایل محبوبیت این کشور در بین جهانگردان است. تنها در سال ۲۰۱۷، تعداد ۱۷ میلیون گردشگر از سنگاپور دیدن کردند. سنگاپور خود را به‌عنوان قطب گردشگری پزشکی هم تبلیغ می‌کند و به این ترتیب توانسته سالانه حدود ۲۰۰ هزار خارجی را برای درمان به کشور جذب کند. هدف سنگاپور جذب یک میلیون گردشگر پزشکی است تا بتواند از این راه سه میلیارد دلار درآمد سالانه

داشته باشد.

در سال ۲۰۱۵ سنگاپور به‌عنوان ششمین مقصد جذاب گردشگری معرفی شد. از نقاط دیدنی سنگاپور هتلی به نام «مارینا بی سندز» است که به شکل یک کشتی بر روی سه ساختمان بلند ساخته شده و استخری دارد که انتهای آن این ذهنیت را تداعی می‌کند که شناگران در حال افتادن از ساختمان هستند. در سنگاپور به‌حدی سازه‌های فاخر مهندسی وجود دارد که به‌سختی می‌توان باور کرد که این کشور تا حدود ۴۰ سال قبل یک شهر کوچک ماهیگیری و صیادی (و بیشتر شبیه به یک روستای باتلاقی و نیزار) بوده است. در این جزیره‌ی کوچک تعداد ۸۲ برج بالای ۱۴۰ متر وجود دارد که بلندترین برج‌های آن نیز «Guoco Tower» با ارتفاع ۲۹۰ متر، «Raffles Place» و «Republic Plaza» با ارتفاع ۲۸۰ متر است. تقریباً همه‌ی این برج‌ها در ۲۵ سال اخیر ساخته شده‌اند و شش برج بالای ۲۰۰ متر نیز در حال ساخت و تکمیل هستند؛ لذا این کشور به نسبت مساحت خود، بالاترین مصرف بتن دنیا را دارد. در سنگاپور به دلیل کوچک‌بودن جزیره و خطرات نشست‌و‌برخاستن هواپیماها، کلیه برج‌ها در یک محدوده خاص جمع شده و دولت مالزی محدودیت ارتفاع برج‌ها را تا ۲۸۰ متر تعیین کرده و فقط به یک برج اجازه ارتفاع ۲۹۰ متری داده است.

جالب است بدانید که واردات، فروش و مصرف آدامس در سنگاپور ممنوع است. همچنین سیگار کشیدن در بسیاری قسمت‌های سنگاپور ممنوع است و به‌طور مرتب تعداد مکان‌های شامل این ممنوعیت در حال افزایش است. سنگاپور یک قطب آموزشی نیز هست، به‌طوری که تنها در سال ۲۰۰۶، بیش از ۸۰ هزار دانشجوی خارجی در آن تحصیل می‌کردند. پنج هزار نفر از این دانشجویها مالزیایی‌هایی هستند که روزانه از مرز رد می‌شوند تا به مدارس سنگاپوری بروند. در سال ۲۰۰۹ از کل دانشجویان دانشگاه‌های سنگاپور، ۴۰ درصد خارجی بودند که بیشترین حدی بوده که دولت اجازه داده است. اکثریت این دانشجویان از کشورهای عضو آسه‌آن، چین و هند هستند. مسلمانان ۱۵ درصد از جمعیت سنگاپور را تشکیل می‌دهند و بقیه بودایی، هندو، مسیحی و... هستند. رئیس‌جمهوری سنگاپور نیز یک زن مسلمان به نام حلیمه یعقوب است. در ادامه به برخی از مهم‌ترین نمادهای شهری معروف سنگاپور می‌پردازیم.

هتل مارینا (Marina Hotel)

سنگاپور به‌خاطر معماری خیره‌کننده‌اش شهرت دارد. اکثر جاذبه‌های گردشگری سنگاپور در اطراف یک خلیج (مارینا) به نام «MARINA BAY» شکل گرفته است، مانند هتل مارینا، موزه‌ی هنر و علم، چرخ‌وفلک بزرگ پرنده سنگاپور، بزرگ‌ترین

نام برج	ارتفاع (متر)	سال ساخت	کاربری	تعداد طبقات
Guoco Tower	۲۹۰	۲۰۱۶	هتل، تجاری، مسکونی	۶۵
One Raffles Place	۲۸۰	۱۹۸۶	تجاری	۶۳
Republic Plaza	۲۸۰	۱۹۹۲	تجاری	۶۲
United Overseas Bank Plaza One	۲۸۰	۲۰۰۲	تجاری	۶۲
Capital Tower	۲۵۴	۲۰۰۰	تجاری	۵۲
Altez	۲۵۰	۲۰۱۴	هتل، تجاری	۵۱
Skysuites	۲۵۰	۲۰۱۴	تجاری، مسکونی	
One Raffles Quay North Tower	۲۴۵	۲۰۰۶	تجاری	۵۰
Marine Bay Tower	۲۴۵	۲۰۰۸	مسکونی	۷۰
۳ Marina Bay Financial Centre Tower	۲۴۵	۲۰۱۲	مسکونی، تجاری	۶۶
Ocean Financial Centre	۲۴۵	۲۰۱۱	هتل، تجاری	۴۳
۲ Marina Bay Financial Centre Tower	۲۳۹	۲۰۱۰	مسکونی، تجاری	۵۵
V on Shenton	۲۳۷	۲۰۱۷	تجاری	۴۰

تعدادی از بلندترین برج‌های سنگاپور از بین ۸۲ آسمان‌خراش این کشور که اغلب در ۲۵ سال اخیر ساخته شده‌اند.

آبشار سرپوشیده دنیا، تفریحگاه‌های عمومی، باغ خلیج، فروشگاه‌ها و رستوران‌های مختلف. انتهای هر هفته دو شب در اطراف این خلیج زیبا مراسم نورافشانی انجام می‌شود.

نمایی از خلیج سنگاپور و جاذبه‌های اطراف آن

از بین این جاذبه‌های ارزشمند و زیبا می‌توان به‌طور ویژه به هتل مارینا بی سندز «Marina Bay Sands» یا همان «هتل مارینا» اشاره کرد. مرتفع‌ترین استخر سرباز دنیا پهنایی سه برابر پهنای یک استخر المپیک دارد و در پشت بام سه برج بسیار زیبایی قرار گرفته است که گران‌ترین هتل دنیا با ارزش چهار میلیارد پوند است. همان‌طور که در تصویر نیز مشخص است، نمای استخر همانند یک قایق منحنی در بالای هتل قرار گرفته است و طوری معماری شده که وقتی افراد در آن شنا می‌کنند، گویا در لبه‌ی پرتگاه هستند ولی شناکردن در این استخر آن‌قدرها هم ترسناک نیست، چراکه لبه‌ی استخر یعنی جایی که سراسیمه‌ی کوتاهی به سمت پایین دارد، در واقع آب به داخل یک پهنه‌ی آبریز وارد می‌شود و از آن‌جا مجدداً به سمت استخر پمپاژ می‌شود. پس هیچ‌گونه خطر سقوط در این استخر، حتی در لبه‌های آن نیز وجود ندارد.

هتل مارینای سنگاپور با دو هزار و ۵۶۰ اتاق و هزینه یک شب اقامت در آن به ارزش ۳۵۰ پوند در سال ۲۰۱۰ افتتاح شد. هتل امارات پالاس ابوظبی که در سال ۲۰۰۴ افتتاح شد و ارزش آن چیزی حدود دو میلیارد پوند برآورد شده بود، رتبه‌ی اول گران‌ترین هتل دنیا را داشت، ولی اندکی بعد معماری به نام ماشه صفدیه، هتل مارینای سنگاپور را طراحی و با تعبیه‌ی استخری فوق‌العاده زیبا بر بالای آن توانست گوی سبقت را از امارات پالاس برپاید و عنوان گران‌ترین هتل جهان را از آن خود کند. سکویی که این استخر در آن واقع شده است، طویل‌تر از برج ایفل است و آن را تبدیل به یکی از بلندترین سکوهای دنیا کرده است. این سکو آن‌قدر طولانی است که برای رسیدن به انتهای آن باید حدود ۲۰ دقیقه پیاده‌روی کرد. نمای داخلی این هتل توسط پنج هنرمند معروف طراحی شده است، به‌گونه‌ای که دکوراسیون آن با ساخت بیرونی کاملاً هماهنگی دارد. در

میان این دکوراسیون، مجسمه‌ای ۴۰ متری از آنتونی گورملی، مجسمه‌ساز معروف، متشکل از ۱۶ هزار و ۱۰۰ میله پولادی قرار گرفته که بسیار زیباست. کل این مجسمه ۱۵ تن وزن دارد.

ساختمان هتل مارینا با استخر شگفت‌انگیز بالای آن به شکل یک کشتی بزرگ

موزه هنر و علم (ArtScience Museum)
موزه هنر و علم سنگاپور که در مجموعه خلیج (مارینا) قرار دارد و یکی از زیباترین موزه‌های سنگاپور است به‌سرعت به یکی از نمادهای سنگاپور تبدیل شد. طراحی جالب و متفاوت این موزه که شبیه به گل نیلوفر است، یکی از دلایل شهرت آن به حساب می‌آید. طراحی ساختمان این مجموعه با توجه به محیط زیست طراحی شده، به این صورت که پنجره‌های موجود در راس هر گالری، نور طبیعی مورد نیاز در گالری‌های آن را تامین می‌کند و آب حاصل از باران در سقف کاسه‌ای شکل ساختمان چهارطبقه‌ای این مجموعه جمع شده و همانند آبشاری زیبا و چشم‌نواز از طریق یک دالان به حوضچه‌ای که در داخل موزه قرار دارد، سرازیر می‌شود. این آب پس از بازیافت در دستشویی‌های ساختمان استفاده می‌شود. این موزه توسط یک تالاب مملو از نیلوفر آبی که به‌نحو زیبایی نور خورشید را منعکس می‌سازد، احاطه شده است. در موزه هنر و علم سنگاپور ۱۲ گالری با وسعت ۵۰ هزار متر مربع وجود دارد که با توجه به نمایشگاه‌ها، قابل تغییر هستند و در آن‌ها دنیای هنر و علم با دقت بسیار بالایی با یکدیگر تلفیق شده‌اند. نمایشگاه دائمی این موزه از سه گالری به نام‌های کنجکاو، الهام و بیان تشکیل شده است. موزه هنر و علم سنگاپور یکی از جاذبه‌های مهم سنگاپور است.

این مجموعه نمونه‌ای عالی از معماری تندیس‌گراست که نمادین است، به‌عنوان مثال از انگشتان انسان گرفته تا گل نیلوفر یا بشقابی نامتقارن. از زمان ساخت این سازه تاکنون هنوز هم در میان سبک‌های معماری به‌خوبی درخشیده و در میان مردم محبوب شده است. این موزه دارای طراحی دایره‌ای شکل

است. تقریباً می‌توان گفت تعبیری از ۱۰ انگشت انسان که همانند گل نیلوفر ساخته شده است. حتی می‌توان طراحی این موزه را چنین تعبیر کرد که گویی دست خوشامدگویی به شما باز کرده است. هر یک از انگشت‌ها مربوط به یک گالری هستند و بخش سرهریک از این انگشت‌ها نیز به‌سوی دیوارهای منحنی و قوس‌دار باز می‌شوند. بخش سقف همانند بشقاب، طراحی شده است. ارتفاع هر یک از سازه‌های انگشت، متفاوت است و بلندترین آن‌ها ۶۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد. سازه اصلی این ساختمان کروی‌شکل بوده و بر روی پایه‌هایی از جنس ورق‌های فلزی ضد آب درون برکه‌ای بزرگ و پرآب بنا شده است تا شکل گل نیلوفر در ذهن مجسم شود. مصالح به‌کاررفته‌شده در ساخت این بنا از جنس پلیمری و الیاف فایبرگلاس به‌صورت منحنی شکل است که همواره در بدنه قایق‌ها و کشتی‌ها با قابلیت ضد آب استفاده می‌شود. پنجره‌های این سازه نور خورشید را به داخل ساختمان هدایت می‌کند و در طول روز محیط را کاملاً روشن نگه می‌دارد، بنابراین نیازی به هیچ‌گونه نور مصنوعی نیست. طراحی این موزه از دو بخش اصلی تشکیل شده است. بخش اصلی ساختمان بر روی زمین در میان آب‌های خلیج مارینا قرار گرفته و یک برکه بزرگ نیلوفر آبی آن را احاطه کرده است. بخش دیگر نیز سازه‌ای به شکل گل است که از ۱۰ گلبرگ ساخته شده و به شکل شناور درآمده است. موزه هنر و علم دارای ۲۱ گالری مختلف است که هر یک از این گالری‌ها شامل بخش‌هایی از هنر، علم، موسیقی و فناوری نوین هستند. وقتی به طبقات بالایی موزه بروید، حالت کف دست و گل نیلوفر از داخل اتاق‌ها قابل مشاهده است. اتاق‌های این مجموعه با شکل ظاهری متفاوت از یکدیگر برایتان جالب خواهند بود. دو طبقه بالایی موزه نیز به نمایشگاه علم و هنر متعلق بوده

و شامل سه گالری کنجکاو، خلاقیت و تاثیرگذاری هستند. مورد جالب توجه در مورد شکل انگشتان این است که هر کدام به‌عنوان ساختمانی مجزا در چهارطبقه هستند که از طریق پله‌برقی و آسانسور به یکدیگر متصل می‌شوند. در برخی طبقات حتی آثار باستانی مختلفی از نقاط مختلف جهان به نمایش گذاشته شده است؛ علاوه بر گالری‌های ذکرشده، این موزه میزبان نمایشگاه‌ها و کارگاه‌های مختلفی در سطح بین‌المللی است. این ساختمان کروی شکل در سال ۲۰۱۱ افتتاح شد.

چرخ‌وفلک پرنده‌ی سنگاپور (Singapore Flyer)

این چرخ‌وفلک به قطر ۱۶۵ متر بر روی ساختمانی سه طبقه ساخته شده است. این سازه حدود ۳۰ متر از چرخ‌وفلک مشهور لندن به نام «LONDON EYE» بلندتر است. از بالای این چرخ‌وفلک می‌توان بخش زیادی از کشور کوچک سنگاپور را مشاهده کرد! که حتی در شب هم جاذبه‌های خارق‌العاده‌ای دارد.

خیابان اُرچاد

این خیابان که ۲/۵ کیلومتر طول دارد، بیشترین فروشگاه‌ها و مراکز خرید را در خود جای داده است و به‌طور طبیعی درختچه‌های جوز و فلفل در آن وجود دارد. این خیابان دربرگیرنده شیک‌ترین فروشگاه‌ها، رستوران‌ها و هتل‌های لوکس است. ورود اتومبیل به این خیابان ممنوع و همین امر باعث شده است که کل عرض خیابان در اختیار امکانات تفریحی باشد. در همه شهرهای ساحلی معروف دنیا یک خیابان پیاده‌روی یا همان «Walking Street» وجود دارد. در برخی شهرها نیز یک خیابان ماشین‌رو را در دو روز پایان هفته مسدود کرده و مخصوص پیاده‌روی و تفریحات مردم می‌کنند. طرفین خیابان نیز مملو از رستوران‌ها، کافه‌ها و شهربازی‌های سرپوشیده و باز است که به‌تنهایی برای صدها نفر شغل ایجاد می‌کند. در برخی کشورها نیز در پایان هفته یک پل ماشین‌رو زیبا بر روی رودخانه را مسدود کرده و به فعالیت‌های تفریحی، ماهیگیری، اجرای تئاتر و موسیقی‌های خیابانی اختصاص می‌دهند و اتومبیل‌های خاص فروش قهوه، چای و خوراکی‌های سرد و گرم با دریافت مجوز قبلی در جاهای مختلف آن مستقر می‌شوند. متأسفانه خیلی به‌سختی می‌توان در شهرهای ساحلی و غیر ساحلی ایران

سازه‌ی کروی زیبای موزه هنر و علم که به شکل گل نیلوفر و همچنین انگشتان دست است.

چرخ‌وفلک بزرگ سنگاپور و خیابان پیاده‌روی آرچاد که مملو از جمعیت است

چنین چیزی را مشاهده کرد و اصلاً چنین مفهومی در معماری شهرهای ایران شناخته‌شده نیست. الان در ایران، اگر برخی خانواده‌ها بخواهند در پایان هفته در یک مکان خاص تفریحی اوقات فراغت خود را بگذرانند، باید به کجا بروند؟! مثلاً اهواز، شهرپل‌هاست و پل‌های زیبایی مانند پل کابلی و پل طبیعت در این شهر وجود دارند، ولی به دلیل نبود امکانات گردشگری و تبلیغات رسانه‌ای، کاربری موثر گردشگری ندارند. باید نگاه مدیران شهری به مقوله گردشگری دچار تحولات اساسی شود تا بتوان از همین امکانات موجود به‌خوبی استفاده کرد. اگر فقط یکی از شهرهای ساحلی در این زمینه‌ها موفق عمل کند، به‌طور خودکار موجب الگوسازی شده و در سایر شهرهای ساحلی تکرار می‌شوند.

باغ بزرگ «گاردنز بای بی» با سازه‌های عظیم گلدانی ۶۰ متری و راهروهای مرتفع آن

باغ‌های خلیج (گاردنز بای بی)

باغ‌های خلیج، پارکی زیبا، بزرگ و رنگارنگ در خلیج سنگاپور است که در جشنواره معماری جهان در سال ۲۰۱۲ به‌عنوان بهترین بنای جهان شناخته شد. این پارک با صدها گونه گیاه و درخت ازجمله جاذبه‌های گردشگری سنگاپور است که هم برای کودکان و هم بزرگسالان سرگرم‌کننده است. سازه‌های مشهور «SUPERTREE» تجربه‌ای تکرارنشدنی را در بالای باغ مهیا می‌کند. در داخل این پارک و در بالای درختان و گیاهان، سازه‌های عظیم گلدانی شکلی هستند که ارتفاع آن‌ها به ۶۰ متر نیز می‌رسد و در فاصله هر گلدان تا گلدان بعدی، راهروهایی وجود دارد که افراد می‌توانند با پیاده‌روی بر روی آن‌ها، کل منظره پارک و گیاهان را از بالا تماشا کنند. این مجموعه هزار کارمند دارد و سالانه ۴۸ میلیون پوند درآمد این مجموعه است. مدیر اجرایی این مجموعه قبل از گشایش این مجموعه پیش‌بینی کرد که روزانه ۷۰ هزار نفر برای بازدید از این مجموعه خواهند آمد.

بزرگ‌ترین آبشار داخلی دنیا

بر اساس گزارش سازمان حفاظت محیط زیست سنگاپور، اولین آبشار مصنوعی در پارک پرندگان «JURONG» در سال ۱۹۷۰ ساخته شد. گفته می‌شود این آبشار به ارتفاع ۳۰ متر، بلندترین آبشار جهان در پارک پرندگان تا به امروز است. این

مجموعه با پوشش زیبای منحنی شیشه‌ای در مجاورت خلیج سنگاپور قرار دارد.

پل هلیکس

پل هلیکس که در سال ۲۰۱۰ بازگشایی شد و بلندترین پل ویژه عابران پیاده در سنگاپور است، به‌عنوان راه اتصال بین دو سوی ساحل عمل می‌کند. فرم و شکل منحصر به فرد آن از مدل حلزونی‌شکل دوپل رشته‌های DNA مدل‌سازی شده و نماد زندگی، پیوستگی، ازسریگی و رشد را با خود دارد. بر روی این پل حروف رنگی «c» و «g» و «a» و «t» وجود دارد که چهارپایه اصلی DNA را نشان می‌دهند. بر روی این پل مکان‌هایی برای نشستن افراد، ماهیگیری، تماشای محیط خلیج و رودخانه وجود دارد که آن را به جای یک محل عبور، به محلی برای توقف و تفریح تبدیل کرده است.

پل هلیکس یکی از سازه‌های ساده ولی جذاب سنگاپور

جزیره سنتوزا و تله‌کابین‌ها

سنگاپور از یک جزیره اصلی به همراه ۵۴ جزیره کوچک‌تر در اطراف آن تشکیل شده است که راه ارتباطی برخی از آن‌ها با جزیره اصلی به وسیله تله‌کابین برقرار است. تله‌کابین‌ها در سنگاپور علاوه بر یک وسیله تردد راحت و کم‌هزینه، یک جاذبه گردشگری هم محسوب می‌شوند. یکی از جزایر کوچک ولی مهم سنگاپور جزیره سنتوزا با کاربری خاص گردشگری است. در این مجموعه می‌توان با تله‌کابین به سمت سنتوزا حرکت کرد و منظره باشکوه آسمان سنگاپور و بندر تجاری

جهانی سنگاپور را از چشم پرندگان مشاهده کرد. علاوه بر تماشای آکواریوم دنیای زیر آب (Underwater World) چیز جذاب دیگری که در جزیره‌ی سنتوزا وجود دارد، مرلیون (Merlion) است. مرلیون مجسمه‌ی معروف سنگاپور است که سر شیر و بدن ماهی دارد. می‌توان با پله‌برقی به بالای مجسمه رفت و از نمای پانورامای محیط اطراف لذت برد. سنتوزا سالانه در حدود ۲۰ میلیون بازدیدکننده را به خود جذب می‌کند. جاذبه‌های آن عبارت‌اند از: یک ساحل دوکیلومتری، قلعه تاریخی، دو زمین گلف، مجسمه مرلین، ۱۴ هتل و استراحتگاه جزیره سنتوزا مساحتی نزدیک به پنج کیلومتر مربع دارد. این جزیره تنها نیم کیلومتر از ساحل جنوبی جزیره اصلی سنگاپور فاصله دارد. سنگاپور و جزیره سنتوزا در سده نوزدهم از مهم‌ترین مراکز تجاری بریتانیا بود و به دلیل قرارگرفتن میان کشورهای هند و چین، جایگاه و اهمیت ویژه‌ای داشت. پیش از حاکمیت بریتانیا هم سنگاپور از مهم‌ترین مراکز بازرگانی بود و بسیاری از بازرگانان و تجار در کنار دزدان دریایی به آن سفر می‌کردند. بیشتر ساکنان این جزیره را مردم مالایی، چینی و بوکیس‌ها تشکیل می‌دادند. نام قبلی سنتوزا، «پولائو بلاکانگ مات» بود که ترجمه آن می‌شود «جزیره پس از مرگ» که به شهرت این جزیره در مواجهه خشن با دزدان دریایی اشاره داشت. سنتوزا همچنین یک اردوگاه زندانیان جنگی داشت که ۴۰۰ نیروی متفقین در آن زندانی بودند. چیا تیه پو، زندانی سابق سیاسی، سال‌ها در زندانی در داخل سنتوزا در تبعید به سر می‌برد که پس از ۲۳ سال زندان آزاد شد. در سال ۱۹۷۲ میلادی، دولت سنگاپور نام جزیره را به سنتوزا (در سانسکریت، سانتوشا) معنی صلح و آرامش در زبان مالایی تغییر داد و درصدد گسترش جاذبه‌های گردشگری آن درآمد. فورت سیلوسو (Fort Siloso) که تنها قلعه‌ی حفاظت‌شده‌ی این کشور است هم در جزیره‌ی سنتوزا واقع است. مشابه این شرایط در ایران برای جزیره هرمز با مساحت ۴۲ کیلومتر مربع، هشت برابر جزیره سنتوزا وجود دارد که قلعه تاریخی پرتغالی‌ها در آن‌جا قرار دارد، به همراه جاذبه‌های گردشگری طبیعی مانند خاک‌های رنگارنگ خوراکی. در مجموع در هرمز هیچ‌گونه امکانات خاص

جزیره سنتوزا با کاربری خاص گردشگری و راه ارتباطی تله‌کابین با سرزمین اصلی

مجموعه آپارتمانی اینترلیس با معماری خاص

حرکتی نوین در راستای ارتقای زندگی شهری است که در سال ۲۰۱۸ ساخته شد. این پروژه شامل دو برج برجسته تندیس‌گونه است که به‌منظور جادادن فضاهای مدرن شهری ساخته شده است. در نمای منحنی‌مانند آن‌ها، سایه‌ای از یک بافت ظریف از لانه زنبور موج می‌زند. اشکال مخروطی ساختمان‌ها فضاهای عمومی را پوشش می‌دهند؛ در حالی که هندسه‌های حاصل از آن، فضای سبز روباز، پیاده‌روها، کافه و رستوران‌ها را شکل می‌دهد. برج‌های دوقلو، به‌عنوان یک قطعه معماری منحصربه‌فرد و یک جاذبه حساس در ساختار شهری سنگاپور هستند و نشان‌دهنده‌ی همکاری تاریخی بین دولت‌های مالزی و سنگاپور است. این پروژه تحت رهبری نخست‌وزیران هر دو کشور است و با هدف اقدامات مربوط به سرمایه‌گذاری دولتی و توسعه مشترک سرمایه‌گذاری و دوره جدیدی از همکاری بین دو کشور جنوب شرقی آسیا بنا شده است. برج‌های DUO در جاده اصلی شهر و فرودگاه معروف «Changi» سنگاپور و بین منطقه تاریخی «Kampong Glam» و منطقه تجاری پرچرب‌وجوش «Bugis Junction» واقع شده است. همچنین این مجموعه ۶۶۰ واحد مسکونی و یک هتل را در خود جای داده است. سراسر پوسته برج‌های DUO در یک بافت لانه‌زنبوری پیچیده شده است. بافت لانه‌زنبوری شامل یک‌سری از سایه‌های

هنری را با معماری خاص، تبدیل به نماد شهری می‌کنند مانند سالن اپرای سیدنی استرالیا که شهرت جهانی دارد.

اینترلیس

اینترلیس (The Interlace) به‌خاطر نقشه خیره‌کننده‌اش شهرت جهانی دارد. این بنا از فستیوال جهانی معماری سال ۲۰۱۵ عنوان «ساختمان جهانی سال» را به خود اختصاص داد. معماران اینترلیس تلاش کردند ثابت کنند می‌توان رویکرد بهتری به ساختمان‌های آپارتمانی با مقیاس عظیم داشت. در این نمونه، آن‌ها ۳۱ بلوک آپارتمانی شش طبقه را در چیدمان‌های شش‌ضلعی هشت‌تایی با حیاط‌هایی بزرگ در وسط قرار دادند و یک معماری خیره‌کننده را خلق کردند. باید تلاش مضاعفی کرد تا طراحان معماری ایران را به اندکی ذوق و خلاقیت و نوآوری در طراحی‌ها واداشت!

برج‌های دوقلوی DUO

برج‌های دوقلو DUO طراحی شده توسط «Ole Scheeren»

و جذابیت‌های گردشگری بیشتر که بتواند وقت یکی‌دوروزه گردشگران را به‌طور کامل پر کند وجود ندارد. همچنین، وجود تله‌کابین می‌تواند از جذابیت‌های مغفول‌مانده جزایر ایران باشد. فاصله جزیره قشم تا سرزمین اصلی فقط ۲/۵ کیلومتر است یا فاصله جزیره هنگام (با مساحت ۳۶ کیلومتر مربع) تا جزیره قشم صرفاً دو کیلومتر است که اگر با تله‌کابین به هم وصل شوند، هم راه ارتباط سریع، ارزان و راحت خواهد بود و هم این‌که تبدیل به یک جاذبه گردشگری خاص می‌شود.

مرکز هنرهای اجرایی استار

معماری خاص مرکز هنرهای اجرایی استار (The Star Performing Arts Centre) یک سازه کاملاً عجیب و خاص است که نمی‌توان هیچ نمونه مشابهی در دنیا برای آن یافت. این ساختمان که شامل یک مرکز هنرهای اجرایی بزرگ (تئاتر، سینما، کنسرت و همایش)، یک مرکز خرید و حتی یک کلیساست برای علاقه‌مندان معماری جذاب خواهد بود. در برخی از شهرهای ساحلی معروف دنیا، یک ساختمان فرهنگی –

معماری خاص بیرونی و داخلی مرکز هنرهای اجرایی استار

برج‌های دوقلوی لانه‌زنبوری
DUO

شش‌ضلعی شکل است که از برج‌ها در مقابل گرما و تابش خورشید محافظت می‌کند، بدون این‌که مانعی در دیدن باغ‌های سنگاپور، اقیانوس و خط افق ایجاد کند.

ساختمان sky habitat

مجمع مسکونی sky habitat واقع در سنگاپور توسط گروه معماری «safdie» طراحی شده است و ساخت آن به‌تازگی به اتمام رسیده است. این ساختمان به شکل یک ماتریس سه‌بعدی طراحی شده که برای ساکنان علاوه بر محیط زیبای

تراس‌های خصوصی، باغ‌های کوچکی را به ارمغان آورده است. sky habitat در واقع دو ساختمان ۳۸ طبقه بوده که از طریق پل‌های زیبا به هم متصل شده‌اند و تفریح‌های مشترکی را برای ساکنان این مجموعه در زمینه‌های مختلف ارائه داده است. در پل سوم یا آخر، بین این دو ساختمان یک استخر وجود دارد که ساکنان می‌توانند به‌صورت مشترک از آن استفاده کنند. همچنین، دو پل دیگر که باغ‌های کوچکی دارد و با شکل هندسی بسیار خاصی طراحی شده است، برای ساکنان این مجتمع، یک محل خصوصی در فضای باز را به ارمغان آورده است. نمای فوق‌العاده مجتمع مسکونی sky habitat هر نگاهی را به‌سوی خود جذب می‌کند. اولین چیزی که در نگاه به ساختمان توجه فرد را جلب می‌کند، تراس‌های خصوصی است که فضای بسیار گسترده‌ای دارد. هر واحد حداقل یک یا سه تراس خصوصی دارد که هماهنگ با مترائ واحد‌هاست. علاوه بر این درخت‌های استفاده‌شده در پل‌ها، طبیعت سرسبزی را ایجاد کرده است.

اکسیو MRT

چه کسی می‌گوید که ایستگاه‌های حمل‌ونقل عمومی باید کسالت‌بار باشند؟ ایستگاه اکسیو MRT بیشتر به یک سفینه فضایی شباهت دارد تا یک ایستگاه مترو! این ایستگاه در سال ۲۰۰۱ به‌عنوان بخشی از تقاطع خط شرقی - غربی به فرودگاه چانگی ساخته شد. اندازه بزرگ ایستگاه با در نظر گرفتن امکان جای‌دادن جمعیتی زیاد در داخل سالن نمایشگاه‌های بین‌المللی واقع است؛ یعنی یک سالن بزرگ و یک ایستگاه مترو با یک معماری خاص و جذاب در هم تلفیق شده‌اند.

بررسی تطبیقی الگوی سنگاپور

سنگاپور یکی از کوچک‌ترین کشورهای دنیاست که شامل یک جزیره اصلی با ۵۴ جزیره کوچک‌تر است. این کشور از موقعیت جغرافیایی خود در قرارگیری بین دو قطب جمعیتی دنیا (چین و هند) به‌خوبی استفاده کرده و یک کشور بسیار موفق در حوزه اقتصادی و گردشگری است. همان‌طور که بیان شد، کل کشور سنگاپور دارای مساحت حدود ۷۰۰ کیلومتر مربع (معادل نصف مساحت جزیره قشم) است که تعداد گردشگران این کشور ۱۷ میلیون نفر در سال است، در حالی که کل جمعیت این کشور ۵/۵ میلیون نفر است، یعنی حدود سه برابر جمعیت خود در هر سال. این موفقیت بزرگ در حالی است که سنگاپور از کشورهای اطراف خود مانند مالزی، اندونزی، تایلند و فیلیپین بسیار گران‌تر است، ولی با این حال، قشر خاصی از گردشگران ثروتمند جهان را به دلیل تامین امکانات گردشگری مدرن به خود جذب می‌کند و از این نظر یک کشور بسیار موفق است و الگوی خوبی برای توسعه جزایر ایران به شمار می‌آید. این کشور، هر یک از ۵۴ جزیره جانبی خود را به یک هدف خاص اختصاص داده، مثلاً دو جزیره ویژه تعمیرات و ساخت کشتی، یک جزیره مخصوص پالایشگاه‌های نفتی (بدون داشتن حتی یک قطره منابع فسیلی)، یک جزیره خاص به‌منظور بانکرینگ و خدمات پشتیبانی کشتی‌های عبوری و همچنین سه جزیره برای کاربری خاص گردشگری مانند جزیره سنتوزا. ارتباط برخی از جزایر نیز به وسیله تله‌کابین برقرار شده که هم کاربری گردشگری دارد و هم یک حمل‌ونقل اقتصادی است. در ایران متأسفانه نگاه اقتصادی درست و حکیمانه‌ای نسبت به توسعه جزایر وجود ندارد و این جزایر را به‌جای منابع کسب ثروت، رونق اقتصاد و اشتغال، سربار دولت و کشور می‌پندارند! امروزه برخی کشورهای دنیا را می‌بینیم که بر سر یک جزیره کوچک، سال‌های طولانی با کشورهای دیگر دچار مناقشه سیاسی و نظامی هستند، ولی ایران علی‌رغم داشتن بیش از ۴۰ جزیره کوچک و بزرگ در خلیج فارس، سهم اندکی از اقتصاد خود را از جزایر تامین می‌کند. این بدین معنی است که ایران قدر گوهر

جزایر خود را نمی‌داند. در سیاست‌های کلی «توسعه دریامحور» باید بخش بزرگی از بار اقتصاد کشور بر دوش جزایر گذاشته شود و به همین نسبت، سرمایه‌گذاری‌های خصوصی و دولتی باید در آن‌ها تقویت شود. مسلماً تشکیل یک استان مستقل به نام «استان جزایر» می‌تواند نقش بزرگی در توجه به ظرفیت جزایر داشته باشد. امروزه جزایر در حوزه سیاسی استان‌هایی هستند که بسیار پهناور بوده و عملاً مدیران استانی نمی‌توانند تمرکز خوبی بر جزایر داشته باشند. مثلاً استان هرمزگان به‌تنهایی حدود ۸۵۰ کیلومتر خط ساحلی دارد که با احتساب جزایر، به‌تنهایی حدود ۵۰ درصد از کل سواحل جنوب کشور را در اختیار دارد و شامل ۱۴ جزیره مهم ایران در خلیج فارس است. آیا در این شرایط، یک استاندار می‌تواند بودجه کافی و تمرکز مناسب بر جزایر داشته باشد؟ تفکر غالب باید این باشد که «نقطه شروع توسعه از جزایر به سمت سواحل باشد نه برعکس». این تغییر نگاه می‌تواند تحولات بزرگی را هم در جزایر و هم در سواحل جنوبی کشور ایجاد کند. معضل مهم دیگر در توسعه گردشگری جزایر در ایران، تمرکز نقطه‌ای همه‌جانبه‌ای امکانات گردشگری برای سال‌های طولانی در یک جزیره خاص (جزیره کیش) و تقریباً رهاکردن سایر جزایر است، به‌گونه‌ای که به‌سختی می‌توان یک هتل مناسب در سایر جزایر و حتی شهرهای بزرگ ساحلی جنوب کشور یافت. این یعنی توسعه نامتوازن و نقطه‌ای که همه سرمایه‌ها را به‌سوی یک نقطه مکش می‌کند. مسئله بعدی در این است که هیچ‌کدام از جزایر ایران دارای یک سازه فاخر و معروف مهندسی به‌عنوان «نماد شهری» در مرکز یک مجموعه گردشگری مدرن نیستند. حتی در همین جزیره کیش هم یک کشتی پوسیده (کشتی یونانی)! نماد شهری کیش است که جای بسی تأثر و تأمل است که چرا نباید از توانمندی‌های مهندسی ایران در توسعه گردشگری جزایر استفاده شود؟! نخبگان جامعه دریایی باید بیش از قبل به اهمیت توسعه جزایر بپردازند و سپس این اهمیت در داخل اسناد بالادستی حکومت مانند سند توسعه دریامحور گنجانده شود. |